

**UCHWAŁA NR XLVII/370/2022
RADY MIEJSKIEJ GORZOWA ŚLĄSKIEGO**

z dnia 16 grudnia 2022 r.

w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Profilaktyki, Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Przeciwdziałania Narkomanii w gminie Gorzów Śląski na rok 2023

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (t. j. Dz.U. z 2022 poz. 559, 1005, 1079, 1561) w związku art. 4¹ ust. 2 ustawy z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t. j. Dz. U. z 2021 poz. 1119, 2469, Dz. U. z 2022 poz. 218, 24, 1700, 2185), art. 6 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t. j. Dz. U. z 2021 poz. 1249) oraz art. 10 ust 1 i 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii (t. j. Dz. U. z 2020, poz. 2050, Dz. U. 2019, poz. 1655, Dz. U. 2021, poz. 2469, Dz. U. 2022, poz. 763, 764, 1700, 1812, 1855)

Rada Miejska Gorzowa Śląskiego uchwala, co następuje :

- § 1. Przyjąć do realizacji Gminny Program Profilaktyki, Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2023 w brzmieniu ustalonym w załączniku do niniejszej uchwały.
- § 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Gorzowa Śląskiego.
- § 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem 1.01.2023 roku i podlega podaniu do publicznej wiadomości.

Przewodniczący Rady

Robert Malecha

GMINNY PROGRAM PROFILAKTYKI, ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH, PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE I PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII NA LATA 2022-2025

GORZÓW ŚLĄSKI 2022

Wstęp

Ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz.U. z 2021 r. poz. 1119) nakłada na gminę obowiązek podejmowania działań zmierzających do ograniczenia spożycia napojów alkoholowych, inicjowania i wspierania przedsięwzięć mających na celu zmianę obyczajów w zakresie sposobu spożywania tych napojów, przeciwdziałania powstawaniu i usuwaniu następstw nadużywania alkoholu, oddziaływania na osoby nadużywające alkoholu oraz udzielania pomocy ich rodzinom. Choroba alkoholowa - to zawyczaj przewlekła, nieuleczalna choroba wywołana uzależnieniem od alkoholu, przebiegająca z nawrotami. Konsekwencje zdrowotne dotyczą nie tylko samego chorego, ale również i jego najbliższych, co wyraźnie ją różni od innych chorób przewlekłych. Nadużywanie alkoholu prowadzi do wielu negatywnych skutków zdrowotnych jak również społecznych. To właśnie alkohol bardzo często staje się również przyczyną przemocy psychicznej lub fizycznej, może doprowadzić do rozpadu małżeństwa, utraty rodziny bądź też przyjaciół. Ponadto skutkiem spożywania alkoholu mogą być też konflikty z prawem. Pod wpływem alkoholu pijący często wdają się w bójki, biorą udział w bójkach ulicznych, a nawet zdarza się iż osoba będąca pod wpływem alkoholi siada za kierownicę samochodu.

Ustawa o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2021 r. poz. 2469) również nakłada na gminę szereg zadań związanych z pomocą osobom uzależnionym od substancji psychoaktywnych i ich rodzinom oraz szeroko rozumianą profilaktyką skierowaną do osób zagrożonych uzależnieniem a szczególnie dzieci i młodzieży. Narkomania to uzależnienie od substancji chemicznych, psychoaktywnych czyli wpływających na czynności mózgu. Motywem skłaniającym do rozpoczęcia przyjmowania środków uzależniających jest ich działanie: rozluźniające (uspokajające, nasenne, przeciwłękowe, przeciwbólowe), stymulujące (aktywizujące, dopingujące, poprawiające samopoczucie, podwyższające intensywność przeżywania, zmniejszające łaknienie), halucynogenne (zmieniające intensywność spostrzegania i myślenia lub zniekształcające je, zmieniające stan świadomości). Charakteryzuje się przymusem zażywania środków odurzających, chęcią zdobycia narkotyków za wszelką cenę i wszystkimi sposobami. Narkomania jest problemem wysokorozwiniętych społeczeństw, w których występuje duże tempo życia, wysokie wymagania stawiane uczniom i pracownikom, ciągła potrzeba sprawdzania się, potrzeba szybkiego i łatwego odstresowania się, chęć łatwej zabawy. Obecnie coraz powszechniejsze stają się uzależnienia behawioralne czyli uzależnienia od czynności. Należą do nich : gry komputerowe, korzystanie z internetu tzw. siecioholizm, pracoholizm, zakupoholizm, seksoholizm, obsesyjne przejadanie się, uprawianie ćwiczeń fizycznych, uczestnictwo w grach losowych (hazard), uzależnienie od pornografii, telefonu komórkowego. Jest to grypa uzależnień psychicznych. Realizacja owych przyjemności prowadzi do krótkotrwałego uczucia euforii bądź ulgi przy czym pojawia się jeszcze silniejsza potrzeba ich

powtarzania. Ludzie uzależniają się od zachowań, gdyż szukają w nich ekscytacji i przyjemności, ukojenia swoich emocji, oraz sposobu na radzenie sobie z wyzwaniami życiowymi, które bez tego wydawałyby się zbyt trudne do udźwignięcia. Niestety nieleczony nałóg zawsze się nasila powodując coraz poważniejsze negatywne skutki w życiu osoby, które mogą być powstrzymane jedynie poprzez poszukanie pomocy i podjęcie leczenia tego zaburzenia. Każde uzależnienie jest chorobą całej rodziny nie tylko jednego jej członka. Objawy uzależnienia jednego z członków rodziny są główną zasadą organizującą i nadającą kształt życiu rodzinnemu. Bardzo często uzależnienie prowadzi do zjawiska przemocy w rodzinie i jest główną jej przyczyną. Uzależnienie jednego z członków rodziny powoduje, że cała energia rodziny skupia się głównie na próbach wpłynięcia na zachowania osoby uzależnionej i przeciwdziałaniu im. Tym samym zaniedbuje się inne ważne sfery życia rodzinnego a prawidłowe wychowanie dzieci na skutek postępującego uzależnienia staje się niemożliwe.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na rok 2022 r. przyjęty uchwałą nr XXXVI/278/2021 Rady Gminy Gorzów Śląski z dnia 22 grudnia 2021 r. traci swoją moc obowiązywania dnia 31 marca 2022 r. Gminny Program Profilaktyki, Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Przeciwdziałania, Przemocy w Rodzinie i Przeciwdziałania Narkomanii zakłada realizację zadań zawartych w :

1. Ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi z dnia 26 października 1982 r. (Dz. U. z 2021r. poz.1119).
2. Ustawa o przeciwdziałaniu narkomanii z dnia 29 lipca 2005r. (Dz. U. z 2021r. poz. 2469).
3. Ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie z dnia 29 lipca 2005r. (Dz.U. z 2021 poz. 1249).
4. Ustawa o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie z dnia 24 kwietnia 2003r. (Dz.U. z 2020r. poz. 1057).
5. Ustawa z dnia 17 grudnia 2021 r. o zdrowiu publicznym (Dz. U. z 2021r. poz. 2469).
6. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 4 sierpnia 2016 r. w sprawie Narodowego Programu Zdrowia na lata 2021-2025 (Dz. U. z 2021 poz. 642).

Zgodnie z przepisami prawa podejmowanie działań profilaktycznych związanych z przeciwdziałaniem uzależnieniom od alkoholu, narkotyków i zachowań szkodliwych a co za tym idzie również przeciwdziałanie zjawisku przemocy należy do zadań własnych gminy i jest realizowane w postaci gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii i przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Do zadań własnych gminy należy :

1. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych.
2. Udzielanie rodzinom, w których występuje problem uzależnienia pomocy psychologicznej, prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą.
3. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii i uzależnieniom behawioralnym, szczególnie wśród dzieci i młodzieży.
4. Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów uzależnień.
5. Przestrzeganie przepisów ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2021 r. poz.1119).
6. Wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez czynny udział w organizacji prac społecznie – użytecznych.

Diagnoza problemów uzależnień.

Liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych z podziałem na spożycie poza miejscem i w miejscu sprzedaży

Lp.	2019	2020	2021
Liczba punktów sprzedaży			

napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży (sklepy)	16	11	11
Liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży (lokale gastronomiczne)	14	8	8
Ogółem	30	19	19
Liczba mieszkańców	7100	7038	6 953
Liczba mieszkańców przypadająca na jeden punkt sprzedaży napojów alkoholowych	236,67	370,42	365,94

Wartość sprzedaży napojów alkoholowych

Lp.	2019	2020	2021
Zawartość alkoholu do 4,5% oraz piwo	2 296 282,18	2 347 832,00	2 142 532,95
Zawartość alkoholu powyżej 4,5% do 18% za wyjątkiem piwa	455 794,55	451 611,00	477 895,48
Powyżej 18%	2 443 381,98	2 758 397,00	2 780 625,31
Razem:	5 195 458,71	5 557 840,00	5 401 053,74

źródło: Referat Działalności Gospodarczej i Promocji Urzędu Miejskiego w Gorzowie Śląskim

Liczba mieszkańców gminy Gorzów Śląski

Lp.	2019	2020	2021
Liczba mieszkańców ogółem, w tym:	7 100	7 038	6 953
liczba mieszkańców – miasto	2 451	2 451	2 375
liczba mieszkańców – wieś	4 649	4 677	4 578

źródło: Referat Spraw Obywatelskich i USC Urzędu Miejskiego w Gorzowie Śląskim

Informacja na temat rodzin objętych pomocą z powodu uzależnienia

Lp.	2019	2020	2021
Liczba rodzin, które korzystały z pomocy materialnej Miejsko Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej	169	201	155

Liczba rodzin, które korzystały z pomocy materialnej Miejsko Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej z powodu uzależnienia lub nadużywania alkoholu przez co najmniej jednego z członków rodziny	7	6	7
Liczba rodzin, które zostały objęte działaniami Zespołu Interdyscyplinarnego	15	19	17
Środki finansowe wydatkowane na pomoc rodzinom z problemem alkoholowym wydatkowane przez MGOPS	15 200zł	15 000zł	15 500 zł

źródło: Miejsko Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Gorzowie Śląskim i ZI

Pomoc osobom uzależnionym i współuzależnionym oraz dotkniętym przemocą w rodzinie

Lp.	2019	2020	2021
Liczba osób, które skorzystały ze świadczonej pomocy, w tym:	19	27	63
osoby z problemem alkoholowym	3	3	5
osoby współuzależnione	3	2	20
osoby z problemem narkomanii	1	0	2
osoby dotknięte przemocą domową	2	2	13
Inne	10	20	23

źródło: Sprawozdanie psychologa

Dane dotyczące pracy Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Gorzowie Śląskim

Lp.	2019	2020	2021
liczba przeprowadzonych rozmów ostrzegawczo-motywacyjnych	7	3	6
liczba osób wobec których wszczęto procedurę skierowania na przymusowe leczenie odwykowe (sprawę skierowano do Sądu Rejonowego w Oleśnie)	9	9	13

źródło: Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Gorzowie Śląskim

Interwencje służb w rodzinach, w których występuje problem uzależnienia

Lp.	2019	2020	2021
Liczba zatrzymanych nietrzeźwych osób dorosłych	11	6	18
Liczba ujawnionych nietrzeźwych nieletnich	0	0	0
Liczba założonych Niebieskich Kart	12	9	11

źródło: Komisariat Policji w Praszce

Działalność instytucji leczenia odwykowego

Lp.	2019	2020	2021
Osoby uzależnione	21 (w tym 4 kobiety)	20 (w tym 3 kobiety)	22 (w tym 5 kobiet)
Osoby współuzależnione	19 (w tym 3 mężczyzn)	15 (w tym 1 mężczyzna)	14 (w tym 1 mężczyzna)
- Osoby dotknięte przemocą w rodzinie	9	7	6
- Osoby uczestniczące w terapii rodzinnej	2	2	2
- Osoby uzależnione od narkotyków	3	1	0
- Osoby uczestniczące w terapii dla Dorosłych Dzieci Alkoholików (DDA)	8	3	2
Osoby małoletnie z rodzin dotkniętych chorobą alkoholową	2	3	4
Liczba osób, które skorzystały ze świadczonej pomocy, w tym:	40 (8,1% ogółu pacjentów)	37 (7,8 % ogółu pacjentów)	36 (7,4% ogółu pacjentów)

Źródło : Sprawozdania specjalisty terapii uzależnień

Adresaci programu :

Adresatami programu są wszyscy mieszkańcy Gminy Gorzów Śląsk. W szczególności dzieci i młodzież szkolna, osoby uzależnione, osoby współuzależnione, osoby zagrożone wykluczeniem społecznym ich rodziny i najbliższe otoczenie.

Cel strategiczny:

Inspirowanie, wspieranie i kreowanie działań zmierzających do rozwiązania problemów związanych z uzależnieniem od alkoholu, narkotyków i zachowań szkodliwych oraz zapobiegających przemocy w rodzinie.

Cele główne :

1. Zapobieganie powstawaniu problemów związanych z występowaniem uzależnienia w rodzinie.
2. Zmniejszanie szkód spowodowanych występowaniem problemu uzależnień.

3. Zwiększenie skuteczności działań podejmowanych w zakresie profilaktyki uzależnień i przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
4. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych.
5. Poszerzenie oferty pomocowej dla osób po odbytych leczeniu odwykowym oraz wsparcia dla osób współuzależnionych.
6. Prowadzenie punktu konsultacyjnego i grup wsparcia dla osób współuzależnionych, dotkniętych przemocą w rodzinie.

Zadania Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych :

1. Podejmowanie działań zmierzających do zastosowania leczenia odwykowego wobec osób uzależnionych, w tym : motywowanie do podjęcia leczenia, kierowanie do odpowiednich poradni i instytucji, udzielanie wsparcia edukacyjnego i prawnego.
2. Kierowanie wniosków do sądu o nałożenie obowiązku leczenia wobec osoby uzależnionej, udział w postępowaniu sądowym.
3. Kierowanie osób uzależnionych na konsultacje i zajęcia indywidualne z psychologiem, udzielanie wsparcia osobom po zakończonym leczeniu odwykowym.
4. Inicjowanie działań związanych z profilaktyką uzależnień od alkoholu, narkotyków, uzależnień behawioralnych i przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
5. Wspieranie działalności grup wsparcia.
6. Realizacja Gminnego Programu Profilaktyki, Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Przeciwdziałania Narkomanii i Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.
7. Uczestnictwo w pracach Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego na podstawie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie z dnia 29 lipca 2005 r. (Dz.U. z 2021 poz. 1249).
8. Opiniowanie wniosków o wydanie zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych na podstawie uchwały Rady Miejskiej Gorzowa Śląskiego nr XLIII/296/2018 z dnia 5 września 2018 r. i uchwały Rady Miejskiej Gorzowa Śląskiego nr XLIII/298/2018 z dnia 5 września 2018 r.
9. Podejmowanie działań w ramach systemu pomocy ofiarom przemocy : psychiczne wspierania rodzin, pomoc w wychodzeniu kryzysów i nałogów, zapewnienie pomocy psychologicznej, terapeutycznej i prawnej.
10. Współpraca z Policją.
11. Wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez współfinansowanie prac społecznie – użytecznych.
12. Realizacja programu opiekuńczo - wychowawczego w ramach prowadzenia świetlicy środowiskowej Uśmiech. Finansowania profilaktycznych form wypoczynku letniego oraz zimowego.
13. Prowadzenie działań edukacyjnych dla dzieci, młodzieży, rodziców, opiekunów wychowawców, nauczycieli.
14. Kontrola punktów sprzedaży napojów alkoholowych.
15. Współpraca z organizacjami pozarządowymi.
16. Szkolenie i podnoszenie kwalifikacji członów Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Realizacja zadań w ramach Gminnego Programu Profilaktyki, Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Przeciwdziałania Narkomanii i Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie finansowana jest ze środków za korzystania z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.

Nadzór nad realizacją programu sprawuje Burmistrz Gorzowa Śląskiego.

Przewidywane efekty realizacji programu .

Podniesienie świadomości mieszkańców Gminy Gorzów Śląski wobec skutków jakie niosą za sobą uzależnienia.

Zwiększenie zaangażowania lokalnej społeczności w działania profilaktyczne realizowane na terenie Gminy.

Udzielanie profesjonalnej pomocy osobom uzależnionym i ich rodzinom.

Propagowanie zdrowego stylu życia, wolnego od używek szczególnie wśród dzieci i młodzieży.

Zwiększenie świadomości mieszkańców na temat różnych form przemocy i faktu, że jest to przestępstwo na które nie ma przyzwolenia we współczesnym świecie.

Preliminarz wydatków Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na rok 2023

Dział	Rozdział	§	Opis działania	Wydatki
851			Ochrona zdrowia	114.000
	85154		Przeciwdziałanie alkoholizmowi	114.000
			Wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez współfinansowanie prac społecznie-użytecznych	0
			Podejmowanie działań profilaktycznych w ramach współpracy z:	9.350
		4300	- sołectwami gminy Gorzów Śl.	<u>5.350</u>
		4210		3.000
			- szkołami, przedszkolami i placówkami oświatowymi na terenie Gminy Gorzów Śl.	<u>4.000</u>
		4300		3.000
		4210		1.000
			Kontynuacja działalności świetlicy środowiskowej	61.650
			- wynagrodzenie	41.650
			- bieżące utrzymanie	10.000
			- działalność	<u>10.000</u>
		4210		5.000
		4300		5.000
			Podejmowanie działań w ramach systemu pomocy ofiarom przemocy w rodzinie, prowadzenie grupy wsparcia dla osób współuzależnionych i dotkniętych przemocą w rodzinie	2.400
			- prowadzenie grupy wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie	2.400
			- finansowanie terapii dla osób uzależnionych i współuzależnionych	0
			- adaptacja lokalu kryzysowej interwencji	0
			Prowadzenie punktu konsultacyjnego dla ofiar przemocy w rodzinie, osób uzależnionych i członków ich rodzin	3.600
			Kontrola placówek posiadających zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych	0
			Udział w szkoleniach	0
			- udział w szkoleniach i poszerzanie kompetencji	0
			- pokrycie kosztów delegacji	0
			Finansowanie zaplanowanych działań	37.000
			- opinie biegłego	3.900
			- wynagrodzenie członków komisji	20.100
			- wynagrodzenie pełnomocnika	12.000
			- bieżące wydatki komisji	1.000